

Kawancen Amirka da Nahiyan Afrika - Sakatare Clinton

A watan da ya wuce, na yi rangadin ƙasashe tara, wanda ya kai ni tun daga Yammacin Afrika har ya zuwa Gabashinta da kuma Arewacin Afrikar har ya Kudu. A duk inda na yada zango, ni kan ga irin yadda Kasar Amirka k aiki, tare da kawayenta dake nahiyan Afrika, watau gwamnatoci, da hukumomi masu zaman kansu da kuma ƙungiyoyin jama'a, don ƙaddamar da tabbatacen abinda zai amfani jama'a. Irin wannan aikin bai samun fallasa, kuma jama'ar Afrikan da na Amirkan, ƙalilan suka san irin abubuwan dake faruwa. Don haka, yana da muhimmancin da za a lura da shi, dangane da irin abubuwan da ake ƙaddamarwa, da suka shafi dangantakar dake tallafawa, maimakon cutarwa, dake ƙunshe ga harkokin zumuncin amma, ba fadanci ba.

Na ga irin wannan al'amarin a Kasar Malawi, inda na ziyarci sansanin 'yan mata na kuma ga irin yadda Masu Aikin Hidima, na Kasar Amirka ke aiki tare, don taimakon ƙananan mata, wajen cimma burinsu, da koyon komai, game da yin jawaban da za a yi koyi da su. Wannan ƙawancen, abin koyi, shine muke ƙokarin ingantawa, a ayyukanmu, a dukan fadin nahiyan, tun daga Kasar Senegal har ya zuwa Sudan da kuma Kudancin Afrika.

Abokanmu dake Afrika, sun roke mu da mu mayar da hankali kan abubuwa hudu,

musamman a ɓagarorin dake da tasiri ga harkokin ci gaba. Amma, abin takaici, ba wai irin alkawarin da muka yi ba ne, sai dai irin sakamakon da za a samu. Kuma irin yadda ake samu sakamako, ya wuce duk yadda ake tsammani.

Tunda farko an samu gagarumar dama da kuma ci gaba. Mai yiwuwa, amincewar bunkasar wannan tunani na Kasar Amirka, ba zai wuce abinda ya shafi Shirin Shugaban Kasa Game da Ayyukan Agaji ba, ga Cutar Kanjamau, (PEPFAR), wanda tun shekarar 2004 ke taimaka wa miliyoyin jama'a, a fadin nahiyan ta Afrika, da damar da za su rayu, ga cimma burinsu. Ta kuma hannun shirin na PEPFAR ne, Kasar Amirka ke tallafawa, wajen ceto rayukan mutane fiye da miliyan hudu dake fama da cutar Kanjamau, HIV, a Afrika. A 2011, kadai, shirin na PEPFAR, ya bayar da damar haihuwar jarirai kusan dubu 200, da ba su dauke da ƙwayoyin cutar ta HIV. A Afrika ta Kudu, na halarci bikin tabbatar da shirin gwamnati, dangane da fasada harkokin gudanar da shirin na yakar cutar ta HIV/AIDS, ciki har da abkawa ga lalubo tushen yadda dangantakar, abin koyi ta kasance.

Mai yiwuwa, aikin hadin gwiwar ta mu, ya wuce na kiwon lafiya, tun daga ilmi har ya zuwa tanadin abinci, don kai agaji. Kasar amirka ta bayar da kudaden bayar da guraben karo ilmi kusan rabin miliyan, ga 'yan matan da yaran nahiyan Afrika, tun 2004, don taimakon jama'ar na Afrika, wajen inganta dabarun da suke bukata, na daidaita harkokin tattalin arzikan duniya. Ta kuma hannun Shirin Shugaba Bisa Tunanin Ciyar Da Bakuna, mun hada gwiwa da kasashen Afrika 12, don kara rage yawan zogin talauci da rashin abinci mai gina jiki, kuma muna ganin sakamako. Na ci sa'ar saduwa da wadansu manoman Kasar Malawi, wadanda, tare da taimakon Kasar Amirka, suke bayar da gudunmawar kashi 500, cikin 100, na yawan madarar da ake bukata, a cikin shekaru goma da suka wuce.

A Kasar Kenya, akwai iyalai kusan dubu 300, da suka samu karin wadatar kudade da kuma tanadin kayayyakin abinci. Kuma lokacin da duk wani bala'i ya abku, Kasar Amirka na taimakawa, wajen ceton rayuka, da bayar da taimakon agaji ga nahiyan Afrika, fiye da duk wata ƙasa. A fadin yankin Sahel kuma, Kasar ta Amirka, ta kai taimakon agaji ga mutane fiye da miliyan uku, kuma mun bayar da kayayyakin abinci, da muhalli da kiwon lafiya ga kusan mutane miliyan biyar, a Arewacin Afrika, a bara, lokacin da fari ya ƙamari.

Dayan hanyar kuma ita ce, ta bunkasa tattalin arziki, da ciniki da kuma zuba jarurruka. Mun san cewa, bakwai daga cikin harkokin ci gabon tattalin duniya, goma, suna nahiyan Afrika, kuma bunkasar tattalin arzikan a Afrika, na taimakawa, ga kara wa jama'a zimma, a dukan fadin nahiyan, kazalika da wadata

a duniya. Wannan kuma shine abinda ya sa Kasar Amirka ke taimakawa wajen kirkiro da dubban daruruwan ayyuka, a Afrika, ta hanyar Dokar Shirin Bayar da Dama da Bunkasar Afrika (AGOA). Kuma shine dalilin da ya sa, a bara, Shirin Zuba Jarurukan Kamfanoni A Kasashen Waje, ya taimaka wa kamfanoni masu zaman kansu, da jarurukan da suke zarce dolar Amirka miliyan daya da dubu 700, a Afrika, ciki har da ayyukan da suka bayar da tsabtattacen makamashi da inganta samun damar kai wa ga ingantaccen shirin kiwon lafiya. Amma, mutane, ‘yan kalilan, a duniyar nan suka san irin yadda Afrika ke bunkasa, don haka, muna fokarin tabbatar da ganin haka. Na jagoanci wata tawaga zuwa Afrika ta Kudu, tare da shugabanni daga wadansu ‘yan kamfanonin Amirka da ba su wuce 600, dake huldar ciniki a can, da kuma bullo da hanyoyin samar da dubban ayyuka, a dukan kasashenmu.

Bangare na uku shine fokarin warware matsalolin harkokin tsaro, a yankin. Mun horar da sojojin tabbatar da zaman lafiya fiye da dubu 200, na Afrika, tun shekarar 2002, don taimakawa ga magance kalubalar da muke fuskanta a jumhuriyar DRC, zuwa Darfur, kuma muna mayar da hankalin bayar da dolar Amirka fiye da dubu 500, don samar da kayayyakin aiki, da harkokin horarwa da dabarun taimaka wa Rundunar ta Afrika, a Kasar Somalia, yayinda za ta fadada, daga sooji dubu 12, zuwa kusan dubu 18. Kuma, a sakamakon taimakon na mu, da na sauran abokan zumuncinmu, akwai alamar tabbatar zaman lafiya a Kasar Somalia, a karon farko, a cikin fiye da shekaru 20.

Bangare na hudu shine na inganta harkokin mulki, da mulkin demokradiya da kuma ‘yancin dan adam. Alamomi a Afrika, dangane da mulkin demokradiya, suna ingantuwa, a yau, fiye da shekaru 20 da suka wuce, amma, har yanzu, akwai sauran rina cikin kaba. Amirka za ta ci gaba da taimakawa, wajen bunkasar cibiyoyin harkar ta demokradiya da kuma tallafa wa, duk wata fungiyar da aka mayar saniyar-ware, a Afrika. Hanyar daya da za yi haka, ita ce, ta hannun tanadin da aka yi a Kawancen Fuskanatar Kalubalar Zamani (MCC), wanda ya ware kusan dolar Amirka miliyan shida, don kashewa, a kasashe 14 na Afrika, da suka nuna kwazon karfafa harkokin mulkin demokradiya da tabbatar da gaskiya ga kashe kudeden jama'a. A Kasar Senegal, na ga irin yadda shirin na mu, na dolar Amirka miliyan 540, ke inganta harkokin noma, da farfado da kyawon manyan hanyoyi da inganta aikin noman rani da kuma kyautata madatsun ruwa. Kuma muna rubanya fokarinmu, na zuba jarurruka. Mu kara bayar da taimako ga kasashen Afrika 10, dake yakar cin hanci da rashawa da kuma inganta harkokin gudanar da mulki, domin su kara samun dama.

Ina mai alfahari da ayyukan da muke yi, da abokan mutuncinmu, dake Afrika, a

fanonin hudu. A duk lokacin da a jama'a, ko a Afrika ko Amirka suka yi tambaya game da galabar da muke samu, wajen taimaka wa Afrika, akwai irin abinda zan yi nuni da shi. Duk al'amarin dai na miliyoyin jama'ar Afrika ne, dake kara rayuwa, ko wadata da kuma samun damar cimma burinsu. Kuma Kasar Amirka, a shirye take, na mayar da hankalin gini game da samun nasarorin da muke samu tare.